

גיליון מס' 455 פרשת וארא
תשפ"ב שנה עשירית

לזכות ידידינו החשוב
ממקרובי רבינו
הרה"ג רבי יצחק אוהב ציון שליט"א
לרגל הכנס בנו נ"י
לעול תורה ומצוות

דברי שי"ה

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

עלי שיח

מה הדבר הכי חשוב

שגריר ארצות הברית בישראל. משפט זה אינו אומר הרבה עבור רוב קוראינו בני התורה, אבל עסקני הציבור יודעים כי לאיש הנושא בתפקיד זה ישנה השפעה רבה על יחסי המדינות.

ובימים האחרונים, הוא ביקש לבוא אל מפתן ביתו של רבינו שליט"א. אחרי שאנשיו תיאמו את מועד בואו, הוא נכנס מלווה במספר עסקני ציבור.

אם השגריר האמריקני סבר לתומו כי הרב שליט"א יושב וממתין לו כפי שמקובל בפגישות מעין אלו, הוא מהר מאוד הבחין שכאן זה שונה. השעה שנקבעה לו היתה שעת קבלת קהל קבועה, כי תלמוד תורה לא דוחה שום דבר בעולם. השעה הקבועה בבוקר שרבינו הקציב לעשיית חסד עם הציבור כוללת את כולם.

צוות האבטחה עמם הגיע, נדהמו. כשהם ראו מדרגות דחוסות באנשים הממתנים לתורם הם נחרדו. לבקשתם, המדרגות התפנו מטעמי בטחון, והודעה הועברה לממתנים שיאחרו בעשרים דקות.

סוף כל סוף האיש נכנס לבית פנימה וכעבור מספר מטרים הוא כבר מצא את עצמו ישוב ליד שר התורה רבינו שליט"א. בשיחה הקצרה שהתנהלה, נאמרו מספר דברים, ותייתי לו לידידינו נכד רבינו הר"ר יעקב ישראל שליט"א שסיפר לנו על מקצתם:

...בהמשך הדברים אמר השגריר לרבינו כי 'הודי ארצות הברית מסייעים הרבה ליהודי ארץ ישראל, בממון ועזרה בהרבה ענינים, בודאי אודות לתרומתם יכולים הרבה בני תורה ללמוד במנוחה...'

כתגובה אמר רבינו 'העיקר שהם עצמם ילמדו' --- השגריר לא הבין את הדברים, והמתרגם הסביר באנגלית שהרב סבור כי בודאי העזרה חשובה אך צריך לדעת כי העיקר הוא מה שהם עצמם לומדים... בהמשך בירכו רבינו בברכת 'ברכה והצלחה'.

מעניני הפרשה

"בא דבר אל פרעה מלך מצרים" (ו, יא)

הנה בפרשה זו יש דבר הנראה תמוה. הקב"ה מצווה את משה שיבשר לבני ישראל והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים, ומשה חוזר עם קל וחומר להקב"ה 'הן בני ישראל לא שמעו אלי ואיך ישמעני פרעה', אבל הקב"ה מצווהו בשנית (ו, ט): 'דבר אל פרעה מלך מצרים', ואז משה הולך. מה השתנה בציווי השני יותר מבראשון? ומדוע בפעם השניה משה לא חזר על הקל וחומר הראשון?

ובאר רבינו, שבצורת האמירה היה שינוי גדול מאד בין ב' הפעמים.

ובהקדם הגמרא במכות (יא, א) שלשון 'דיבור' מורה על לשון קשה וחזק, ואילו לשון 'אמירה' היא לשון רכה ונעימה. בפעם הראשונה (ו, ו) כשהקב"ה אמר לו: 'לכן אמור לבני ישראל אני ה'', הכוונה הייתה שיגיד להם בשפה רכה ונעימה, שיקל עליהם לקבל, אבל בפועל 'ידיבר משה כן אל בני ישראל', שאמר להם בצורת דיבור קשה ובחזק, וממילא 'ולא שמעו אל משה מקוצר רוח ומעבודה קשה'.

לכן חזר הקב"ה ואמר לו: (ו, יג): 'ידיבר ה' אל משה... ויצוום אל בני ישראל'. וכמו שמבאר רש"י: 'וצוום, ציווה עליהם להנהיגם בנחת ולסבול אותם, והיינו, שאמר לו שמפני שלא אמרת בנחת ורכות, לכן לא שמעו!'

כל זה היה כלפי ישראל. אבל כלפי פרעה, ציווה לו הקב"ה (ו, יא): 'דבר אל פרעה מלך מצרים וישלח את בני ישראל מארצו'. דבר - שיהיה דיבור בלשון קשה ובחזק, וזהו הקל וחומר, דאם בני ישראל לא שמעו כשדיברו אליהם בלשון קשה וחזקה, איך ישמעני פרעה בלשון כזו.

(שבענו מטוביך)

בלעדי ומיוחד לגיליון 'דברי שי"ח'

שבוע הבא לסדר 'וקשרתם לאות על ידיך', נביא יריעה מרתקת וחיפה ראשונית, ראיון עם הרה"ח הישיש שליט"א שעסק בייצור התפילין, ועשה את התפילין לבקשת רבינו שליט"א בעת הגיעו בניו הגאונים רבי אי"ש, ורבי שלמה, ורבי יצחק שאול לגיל י"ג - בר מצוה.

חדש: ניתן לקבל הגיליון בפקס יש לחייג מדי שבוע למספר: 073-3518015

להצטרפות לרשימת מקבלי הגיליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com
ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגיליון לע"נ, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, ושונות מרבינו.

שָׁנִים קְדֻמוֹנִיּוֹת

על גדולי הדורות

חדש! לא בא כבושם הזה!

מדור שָׁנִים קְדֻמוֹנִיּוֹת - לשבועות הבאים בעזה"י

פרשת בשלח - מדברי רבינו על האי צדיק וקדוש רבי ישראל אבוהצירא 'באבא סאלי' (יו"ד ד' שבט)

פרשת משפטים - על רבו שלימדו תורה, הגר"י יעקב שניידמן זצ"ל מייסד ישיבת תפארת ציון (יו"ד כ"ו שבט)

פרשת תצוה - על הגאון רבי יואל קלופט זצ"ל מרבני 'היפה' (יו"ד ט' אדר)

נשמח לקבל מקוראינו הנאמנים מסמכים, תמונות, עובדות ומעשיות הקשורים להנ"ל

בערוב ימיו בהתייעצות עם רבינו שליט"א

על הפרק כביכול יש לעודד את האברכים ללמוד הכשרת מקצוע תורני וכדו', ורוח הרחוב אז לא עודדה כלל את הבני תורה שנישאים להיות אברכים שתורתם אומנותם, ולכן הוא ערך ליקוט מפעים מגדולי התורה כדי להחזיר באנשים את החשיבות של ערך לימוד התורה והחיוב על כל אחד ואחד.

עם הכנת הספר לדפוס, הוא בא אל ביתו של רשכבה"ג הגראי"ל שטינמן, שגם הוא היה מבין המעודדים לחיבור ספר זה, שיעבור עמו על הספר לראות במה אפשר לתקנו יותר, כשסיימו לעבור יצאו יחד לרחובה של עיר. ובדיוק אז נתקלו ברבינו שליט"א שחלף במקום, אמר הגראי"ל לרבי שלמה 'כל מה שכתבת בספר, הכל נמצא בתלמיד חכם מופלג זה'... (דרכי שלמה, לזכרו של הגר"ש ברוודא עמוד 115).

עיצה מהשפעות זרות

אחד משומעי לקחו של הרב ברעוודא ביקש ממנו עיצה, איך לא להינזק ולהיות מושפע לרעה מעבודתו כפסיכולוג, ששומע כל הזמן סיפורים מחרידים ומזעזעים, הוא יעץ לו ללמוד תורה וספרי מוסר בעיון ובעומק רב, ולא בשטחיות, הלה לא הסתפק בעצתו והלך גם לשאול את רבינו שליט"א, והוא אמר לו בדיוק את אותם דברים... (דרכי שלמה, 407).

ניחום אבלים

כאשר ישב רבינו בעמק הבכא באבלו על פטירת הרבנית ע"ה התאמץ רבי שלמה ז"ל לנחמו ואמר לו דברים המתקבלים על הלב, ומסופר שרבינו נהנה מדבריו וחש כי הוא ניחם אותו (דרכי שלמה, 309).

ילך אצל חכם

בערוב ימיו חלה הגר"ש, והתקשר למקורבו הגר"י דרשוביץ ר"כ זכר יצחק, וביקשו באופן מיוחד שיזכיר אותו לישועה אצל רבינו שליט"א כי ברכתו עושות רושם, ואח"כ התקשר לברר אם עשה שליחותו, וביקש לדעת מה רבינו הגיב.

אם אין יראה אין תורה

בשלב מסוים (סיון תשע"ב) בתקופת חוליו, הריץ הגר"ש ברעוודא אגרת לרשכבה"ג הגראי"ל שטינמן ולהבחל"ח מרן רבינו שליט"א בו הוא כותב 'שהיות והוא חולה שיש בו סכנה ומחפש בנרות זכויות להישאר בחיים', לכן הוא פונה בעצה לתקן שבכל שיעור דף היומי יאמר המגיד שיעור בחמש רגעים אחרונים של השיעור, מוסר ויראת שמים, וכך כולם יתחזקו ביראת השם, ואכן גדולי ישראל קיבלו את דבריו וצירפו חתימה לנוסח כרוז המעורר את המגידי שיעורים להקדיש את סוף השיעור ללימוד המוסר.

הגה"צ רבי שלמה ברוועדא זצ"ל

(נלב"ע כ"ו טבת)

עליתו לארץ

הגר"ש זצ"ל בצעירותו

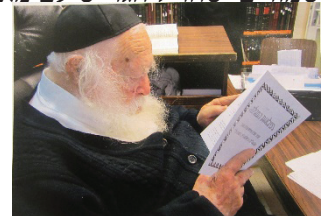
רוב שנותיו התגורר הגר"ש זצ"ל בחוץ לארץ, (ארצות הברית ואנגליה) ובשנותיו האחרונות השתקע בארץ ישראל, תקופה בבני ברק ואח"כ בירושלים, וסיפר הגר"ש ישעי' אפשטיין שזוכר בפעם הראשונה שחזר לדור בבני ברק, נכנס לאחר מכן לרבינו לשוחח עמו.

ספריו ודרשותיו

ובשנים שהתגורר בא"י זיכה הרבה את הרבים בדרשותיו. פ"א הובא לרבינו חוברת משיחותיו (שהתחבר ע"י ר"י איזק). על אתר הגיב מיד, "את רבי שלמה אני מכיר מצוין" (כנראה מהתקופה בה למד הגר"ש אחרי נישואיו בכולל אברכים 'חזון איש')

רבינו נהנה מספריו של הגר"ש, שחיבר מתורת הגר"א על שיר השירים, גם במדף הספרים המיוחד לפסח שוכן ספרו 'ליל שמורח' שהו"ל הגר"ש עם מאמריו הנפלאים על יציאת מצרים.

הגר"ש מצידו היה בקי בספרי רבינו, ובמספר מקומות הוא גם מציין לדבריו. ראה בשיר השירים במהדורתו, פרק א' ד' בשם רבינו, ובמפתחות בראש פרק ג' עמוד ט"ו מביא מ'טעם ודעת' לרבינו.

רבינו מעיין בקונטרס שי"ל משיחותיו של הגר"ש

בזמן שמביטים בברד

סיפר הגר"ש ברעוודא זצ"ל: בתקופה שהתגוררתי בבני ברק, התפללתי בשבת קודש בבית הכנסת 'לדרמן', פעם אירע שמיד בסוף התפילה כשיצא ציבור המתפללים מבית הכנסת החל לרדת ברד עז, וכיסה את כל הרחוב בלבן, רוב המתפללים עמדו והתבוננו במראה המרהיב בהתפעלות, תוך כדי שציפו, שהברד העז ייפסק, ויוכלו ללכת לביתם.

אחד המתפללים יצא מבית הכנסת יחד עם כולם, אך כשראה את הברד העז חזר לאחוריו ונכנס לבית הכנסת ולקח גמרא וישב ולמד, היה זה שר התורה בעל הדרך אמונה שליט"א.

וסיים: האם פלא הוא שהגיע לדרגתו להיות חד בדרא, מכיון שניצל כל כך את זמנו. (דרכי שלמה, עמוד 114)

הכל נמצא בו

בשנת תשכ"ד ערך הגאון רבי שלמה זצ"ל בעצת כמה מגדולי הדור, את הספר 'עמלה של תורה', היה זה בעקבות דיבורים שעמדו אז

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🏠 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשידי 'קהילות' ו'נדרים פלוס' בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 - שלוחה-1586

קהילות 073-2757000 - שלוחה-4310